

“Hukuk Çalışmaları”

Elektrik Mühendisleri Odası'nın geçtiğimiz son çalışma dönemi de, hukuk mücadelesi açısından yoğun olarak geçti. Geçen iki yıl, enerji ve telekomünikasyon alanında on yılı aşkın süren özelleştirme çalışmalarının devam ettiği yıllar oldu. Ancak, kamu yararına aykırı bu özelleştirmelere karşı hukuk alanında yapılan mücadelelerde de çok önemli başarılar elde edildi. Enerji alanındaki ilk özelleştirmelerden olan Aktaş Elektrik A.Ş.'ye İstanbul İli Anadolu Yakası'nın elektrik dağıtım görevinin verilmesine ilişkin imtiyaz sözleşmesi, Odamızın açtığı dava sonucunda ikinci kez iptal edildi. Enerji Bakanlığı bu kez yargı kararını uygulama kararı aldı ve Aktaş Elektrik'in tabelaları sökülerek, dağıtım işini TEDAŞ devraldı.

Aktaş örneği yapılan ve yapılacak olan özelleştirmeler açısından nasıl önemli bir örnek oluşturuyorsa, EMO'nun özelleştirmeler karşısındaki mücadelesi açısından da son derece önemli bir örnek oluşturmaktadır. Kamu yararına aykırı olduğu pek çok denetim organı ve yargı kararlarıyla da ortaya konulmuş olan Aktaş örneğine karşı sürdürülen mücadele, kamu yararına aykırı olduğunu düşündüğümüz tüm özelleştirmeler karşısında da verilmekte ve bundan sonraki süreçte de verilmeye devam edilecektir.

Geçtiğimiz dönemin enerji alanındaki diğer önemli bir 'icraati' da işletme hakkı devirleri idi. Bu görevlendirme kararlarına karşı da Odamız tarafından davalar açıldı. Bunların tümü iptal edilmemiş olmakla birlikte, özellikle RTÜK Yasasına aykırı olarak yapılan ihalelerin iptal edilmiş olması önemli gelişme oldu. Ancak, medya patronlarının devlet ihalelerinden pay almalarını dolayısıyla tekelleşmeyi önleyen RTÜK Yasasının ilgili maddelerinin değiştirilmesi yoluna gidiliyor. Cumhurbaşkanı tarafından bir kez geri çevrilen yasa tasarı, Meclisten aynen geçirilerek tekrar Cumhurbaşkanı'na sunuluyor. Şimdiden birer tekel haline gelen birtakım holdigler, medya hakimiyetiyle birlikte daha da büyümek istiyorlar.

Önümüzdeki süreçte sıkça karşılaşacağımız kurumların başında Enerji Piyasası Kurulu gelmektedir. Elektrik ve Doğal Gaz Piyasalarına ilişkin yasaların tam olarak yürürlüğe girmesiyle birlikte, özelleştirmeler de yeni bir yön alacak ve hukuksal mücadeleyi bu yönlerde geliştirmek gerekecek. Kamu hizmetlerinden yararlananları birer müşteri/tüketici konumuna indirgeyen yeni yasal düzenlemeler, bu "müşteri"lerin haklarını koruyacak hükümler taşıyor. Bu nedenle, öngörülen piyasanın kurulması halinde, kamu hizmeti alanlarında toplumsal huzursuzluklar artma eğilimine girecektir. Ancak öngörümüz, özelleştirmelerin top yekün durdurulması yönündedir ve mücadele asıl olarak bu amaç için yapılmalıdır.

Telekomünikasyon alanında da enerji alanındakilere benzer gelişmeler yaşanmaktadır. GSM işletmeciliğinin özel şirketler eliyle yürütülmeye başlamasından sonra, Türk Telekom'un sahip olduğu iletişim altyapısı da özelleştirilmek isteniyor. Bunun için yasal süreç tamamlanmış durumda. Geçtiğimiz yıl, var olan yasal düzenlemeye aykırı içerikteki Bakanlar Kurulu ve Özelleştirme Yüksek Kurulu kararlarıyla, Türk Telekom'un satışı için ihaleye çıkılmıştı. Bu ihalenin yapılması için IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşlar baskı yapmış, başta medya yorumcuları olmak üzere büyük bir kampanya başlatılmıştı. Türkiye'nin geleceğinin Türk Telekom'un satışına bağlı olduğu yönündeki bu büyük olumsuz kampanyaya karşı yalnızca EMO ve başka birkaç kuruluş karşı durabilmişti. Nihayet yargı önüne götürülen bu hukuka açıkça aykırı işlemler iptal edildi. Bu kez daha temkinli bir yaklaşımla çıkartılan yasanın henüz uygulanması aşamasına geçilemedi.

Telekomünikasyon altyapısının özelleştirilmesi sonucunda doğacak sakıncaları Elektrik Mühendisleri Odası her fırsatta dile getirmektedir. Diğer yandan, GSM operatörü şirketlerle imzalanan imtiyaz sözleşmesi ve bu sözleşmenin eki konumundaki ara bağlantı anlaşmasından doğan kamu zararlarının önüne geçmek amacıyla da davalar açılmıştı. Nihayet, ara bağlantı anlaşmasının çağrı sonlanma ücretlerine ilişkin kısmı yargı tarafından iptal edildi. EMO'nun örnek hukuk mücadelelerinden biri olan bu dava sonucunda kamunun elde ettiği kazanç 1 katrilyon liranın üzerinde oldu.

Önümüzdeki süreçte de Elektrik Mühendisleri Odası, kamu hizmetlerinin piyasaya indirgenmesine karşı mücadelesini ve kamu yararının koruyuculuğu görevini sürdürmelidir.

Hukuk Müşavirliği Raporu

İŞLETME HAKKI DEVİRLERİNE İLİŞKİN BAKANLAR KURULUNUN GÖREVLENDİRME KARARLARI:

1. Zonguldak Çatalağzı-B Termik Santrali görev bölgesinde yer alan Çatalağzı-B Termik Santralının İşletme haklarının Çatalağzı Elektrik Üretim ve Tic. A.Ş. ne verilmesi işlemi Danıştay 10. Dairesince iptal edilmiştir. Bakanlıkça temyiz edilen karar Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca ONANMIŞTIR.
2. Soma A-B Termik Santralının rehabilitasyonu, işletilmesi ve elektrik üretimi ile ticaretini yapmak üzere SÜSEL-Süzer Soma Elektrik Üretimi Ltd. Şti. ne 20 yıl süreli görev verilmesi işlemi Danıştay 10. Dairesince iptal edilmiştir. Karar DİDDGK tarafından ONANMIŞTIR.
3. Güney Ege Enerji İşletmeleri Ltd. Şti. ne, Muğla Yatağan Termik Santrali görev bölgesinde yer alan Yatağan Termik Santrali, Muğla Yeniköy Termik Santrali görev bölgesinde yer alan Yeniköy Termik Santrali ve Muğla Kemerköy Termik Santrali görev bölgesinde yer alan Kemerköy Termik Santralının; Muğla GELİ-Güney Ege Linyitleri İşletmesi görev bölgesinde yer alan maden sahasının ve Muğla YLİ-Yeniköy Linyit İşletmeleri görev bölgesinde yer alan maden sahasının, rehabilitasyonu, işletilmesi ve elektrik üretimi ile ticaretini yapmak üzere 20 yıl süreli görev verilmesi işleminin iptali istemiyle açtığımız dava Danıştay 10. Dairesince reddolunmuştur. Dava temyiz aşamasındadır.

4. İzmir Aliğa Motorin Yakıtlı Kombine Çevrim Santralı görev bölgesinde yer alan Aliğa Motorin Yakıtlı Termik Santralının Rehabilitasyonu, işletilmesi ve elektrik üretimi ile ticaretini yapmak üzere Aliğa Elektrik Üretim ve Tic. A.Ş. ne 20 yıl süreli görev verilmesi işleminin iptali istemiyle açtığımız davada Danıştay 10. Dairesince yürütmenin durdurulması istemimiz reddedilmiştir. Dava görülmeye devam olmaktadır.

5. 13. Görev bölgesinde (Ankara-Kırıkkale) AKEDA Ankara Kırıkkale Elektrik Dağıtım A.Ş. ne 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi işlemine karşı açtığımız iptal davasında Danıştay 10. Dairesince yürütmenin durdurulması istemimiz reddedilmiştir. Dava görülmeye devam olmaktadır.

6. 29. Görev bölgesinde (İstanbul İli Trakya Yakası) İSEDAŞ İstanbul Elektrik Dağıtım San. Ve Tic. A.Ş. ne 30 yıl süreyle elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi işleminin yürütülmesinin durdurulmasına başka bir davada karar verildiğinden, istemimiz hakkında karar verilmesine yer olmadığı kararı verilmiştir.

7. 25. Görev bölgesinde (Şanlıurfa) ŞUREDAŞ Elektrik Dağıtım Tic. Ve San. A.Ş. ne 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi işleminin iptali istemiyle açtığımız davada yürütmenin durdurulması istemimiz reddedilmiştir. Dava devam etmektedir.

8. 11. Görev bölgesinde (Kocaeli) CEDAŞ Ceylan Elektrik Üretim İletim Dağıtım San. Ve Tic. A.Ş. ne 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi işleminin iptali istemiyle açtığımız davada yürütmenin durdurulması istemimiz reddedilmiştir. Dava devam etmektedir.

9. 3. Görev bölgesinde (Tekirdağ-Kırklareli-Edirne) Tekaş Elektrik Dağıtım ve Tic. A.Ş. ne 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi işlemi Danıştay 10. Dairesince iptal edilmiştir. Karar DİDDGK tarafından da ONANMIŞTIR.

10. 19. Görev bölgesinde (Yozgat-Sivas-Tokat) Kızılırmak Elektrik Dağıtım ve Tic. A.Ş. ne 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi işleminin iptali istemiyle açtığımız dava Danıştay 10. Dairesince reddedilmiştir. Dava temyiz aşamasındadır.

11. 12. Görev bölgesinde (Sakarya-Bolu) SBD Sakarya-Bolu Elektrik Dağıtım A.Ş. ne 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi işleminin iptali istemiyle açtığımız dava Danıştay 10. Dairesince reddedilmiştir. Dava temyiz aşamasındadır.

12. 4. Görev bölgesinde (Bursa-Yalova) BURYAL Bursa Yalova Enerji Dağıtım Ltd. Şti. ne 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi işleminin yürütülmesinin durdurulmasına başka bir davada karar verildiğinden karar verilmesine yer olmadığı kararı verilmiştir. Dava devam etmektedir.

13. 6. Görev bölgesinde (İzmir-Manisa) GEDAŞ Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. ne 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi işlemi Danıştay 10. Dairesince iptal edilmiştir. Karar DİDDGK'nca ONANMIŞTIR.

14. 23. Görev bölgesinde (Kahramanmaraş-Adıyaman) AKEDAŞ Adıyaman Kahramanmaraş Dağıtım A.Ş. ne 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi işleminin iptali istemiyle açtığımız dava Danıştay 10. Dairesince reddedilmiştir. Dava temyiz aşamasındadır.

15. Çukurova Elektrik A.Ş. ile imzalanan görev verilmesine ilişkin imtiyaz sözleşmesi ile işletme hakkı devir sözleşmesinin iptali için açılan dava Danıştay 10. Dairesince reddedilmiştir. Temyiz üzerine karar DİDDGK'nca BOZULMUŞTUR.

16. AKTAŞ Elektrik A.Ş. ile imzalanan görev/imtiyaz sözleşmesinin iptali istemiyle

açılan dava Danıştay 10. Dairesince reddedilmiştir. Yürütmenin durdurulması istemli olarak yapmış olduğumuz temyiz başvurusunda Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca yürütmenin durdurulmasına karar verilmiş ve red kararı da BOZULMUŞTUR. En son olarak Danıştay 10. Dairesince 29.03.2002 tarihinde AKTAŞ Elektrik A.Ş. ile yapılan sözleşmenin İPTALİNE karar verilmiştir.

ELEKTRİK TARİFELERİ YÖNETMELİĞİ

9 Eylül 2000 tarihli Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanan Elektrik Tarifeleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik ile enerji alan abonelerden fatura başına bir güç bedeli alınması (sabit ücret) düzenlenmiştir. Hiçbir mal ya da hizmet karşılığı olmayan bu bedelin alınmasının iptali istemiyle Danıştay'da dava açılmıştır.

YÜZER GEZER SANTRALLER

14 Nisan 1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan ve TEAŞ'a mobil (yüzer-gezer) santrallerin ihaleyle kiralanması ve hizmet alımı yoluyla işletilmesi konusunda görev veren Bakanlar Kurulu kararının iptali için Danıştay'a açılan dava reddedilmiştir. Temyiz aşamasındadır.

TELEKOMÜNİKASYON

1. 14.12.2000 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin azınlık hissesinin blok satış yoluyla özelleştirilmesine yönelik ihale ilanı ile, ilana dayanak olan Bakanlar Kurulu Kararları ve 8.12.2000 tarihli Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı'nın iptali istemiyle Danıştay'da dava açılmıştır. Alınan ihale kararından vazgeçilerek yeni bir yasa çıkartılmış olması nedeniyle, Danıştay 10. Dairesi'nce, yürütmenin durdurulması istemimiz hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

2. Türk Telekom ile GSM işletmecisi şirketler (Telsim ve Turkcell) arasında yapılan "ara bağlantı anlaşması"nın iptali istemiyle açtığımız dava, Ankara 9. İdare Mahkemesince kabul edilmiş ve ara bağlantı anlaşmasının ücretlere ilişkin kısmı iptal edilmiştir.

Türk Telekom kararı uygulama yoluna gitmiş, ancak Turkcell Ankara 7. Ticaret Mahkemesinden ihtiyati tedbir kararı almış ve Türk Telekom'un işleminin iptaline ilişkin dava devam etmektedir.

3. 4 Ağustos 2000 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Mobil Telekomünikasyon Şebekelerine Ait Baz İstasyonlarının Kuruluş Yeri, Ölçümleri, İşletilmesi ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik" in, baz istasyonlarını korumaya yönelik kimi maddelerinin iptali istemiyle Danıştay'da dava açılmıştır.

ELEKTRİK İÇ TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ

25 Ekim 1996 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliğinin de değişiklik yapan Yönetmeliğin 2,3,4,5,6,7 ve 9. Maddeleri Danıştay 6. Dairesince iptal edilmiş, 12. Maddenin iptali istemimiz ise reddedilmişti. Enerji Bakanlığı ile karşılıklı olarak temyiz edilen davada, İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca karar olduğu gibi bozulmuştur. Kararın 2,3,4,5,6,7 ve 9. Maddelerin bozulmasına dair yönü için karar düzeltme isteminde bulunulmuş ancak bu istemimiz de reddedilmiştir.

595 SAYILI YAPI DENETİMİ HAKKINDA KHK

26.5.2000 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin ve 595 sayılı Yapı Denetimi Hakkında KHK'nın Anayasa'ya aykırılık nedeniyle iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması istemiyle TMMOB tarafından Danıştay'da dava açılmıştır. Ayrıca 601 sayılı KHK'nin iptali ve Anayasa Mahkemesine başvurulması için de EMO tarafından Danıştay'da dava açılmıştır. Bu arada 595 sayılı KHK'nin iptali istemiyle Fazilet Partisi tarafından Anayasa Mahkemesi'nde açılan dava sonucunda, 595 sayılı KHK'nin iptaline ve gerekçeli kararın yayınlanmasına kadar yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmiş ve iptal kararı 21.01.2002 tarih ve 24643 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

4708 SAYILI YAPI DENETİMİ HAKKINDA KANUN

595 sayılı Yapı Denetimi Hakkında KHK'nin Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmesinin üzerine çıkartılan 4708 sayılı yasa, Anamuhalefet Partisi tarafından iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'nin önüne götürülmüştür. 4708 sayılı Yasa uyarınca çıkartılan, Yapı Denetimi Uygulama Usul ve Esasları Yönetmeliği'nin iptali ve 4708 sayılı Yasa'nın iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması istemiyle, Danıştay'da dava açılmıştır.

DİĞER DAVA VE TAKİPLER

Geçtiğimiz dönem içerisinde, EMO tarafından açılan ya da EMO'ya karşı açılan davalara ilişkin bilgiler ise aşağıdadır.

Tarafımızdan yapılan suç duyuruları sonucunda 5 adet ceza davası açılmıştır.

İdare mahkemelerinde görülmekte olan 11 adet dava bulunmakta olup, bunların 7'si Onur Kurulu Kararlarının iptaline yönelik açılmış olan davalardır.

59 adet icra takibi yapılmış, bunlardan 10'una itiraz edildiğinden çeşitli mahkemelerde iptal davaları açılmış, sonuçlanmayan 4'ü halen görülmektedir.

EMO'ya karşı açılmış 2 hukuk ve bir de iş davası olup, bunlar da halen görülmeye devam olmaktadır.

Sahte diploma ile Oda'ya üye olan Faruk MANAZ hakkında açmış olduğumuz tazminat davası kabul edilmiş olup, Yargıtayca da onanmış olup icra aşamasındadır.